

(๓)

กิจการที่เปลี่ยนแปลงขึ้น
ในระบอบการปกครองอย่างใหม่
ของประเทศไทย

กระทรวงธรรมการ

๑๕ พฤศจิกายน ๒๔๗๗

ส. ม. ก.

(๓)

กิจการที่เปลี่ยนแปลงขึ้น
ในระบอบการปกครองอย่างใหม่
ของประเทศไทย

กระทรวงธรรมการ

๓๑ ตุลาคม ๒๔๗๙

ส. ข. ก.

อ. ส.

กิจการที่ได้เปลี่ยนแปลงขึ้น

ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๗๙ ถึง พ.ศ. ๒๔๘๐

(กลางปี)

ของ

กระทรวงธรรมการ

เนื่องด้วย กระทรวงธรรมการได้พิมพ์หนังสือแสดง
กิจการที่ได้เปลี่ยนแปลงขึ้นในวงงาน กระทรวงธรรมการ
ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๗๕ ถึง พ.ศ. ๒๔๗๙ (กลางปี)
แจกในงานกุศลพระราชทานของกระทรวงธรรมการ ฌวัค
ชนงคาราม จังหวัดธนบุรี เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.
๒๔๗๙ นั้น ปรากฏว่าได้มีผู้สนใจในหนังสือเล่มนั้น
มากหลายและโดยที่ในยี่สิบปีนั้นได้มีผู้สนใจในความก้าว
หน้าแห่งการศึกษาชาติมากขึ้น กระทรวงธรรมการจึง

เห็นประโยชน์ที่จะแสดงกิจการที่ได้เปลี่ยนแปลงขึ้นในวง
การศึกษา เสนอต่อบรรดาท่านผู้ใฝ่ใจทั้งหลาย ในวาระ
ที่ได้ปฏิบัติการมาบรรจบครบรอบ นับแต่งงานกับพระราช
ทานของกระทรวงธรรมการก่อนในคราวนี้อีกดังต่อไปนี้

๑. การศึกษา

การเปลี่ยนแปลงในวงการศึกษาที่นับว่าสำคัญที่สุด
ก็คือ การประกาศใช้แผนการศึกษาชาติใหม่เมื่อวันที่
๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ เพื่อปรับปรุงการศึกษา
ให้เหมาะสมแก่กาลสมัยยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะว่า แผน
การศึกษาชาติเก่าซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม
พ.ศ. ๒๔๗๕ นั้น มีระยะเวลาในการศึกษาสามัญ
ยาวเกินสมควร นักเรียนต้องเสียเวลาเรียนในสาย
สามัญถึง ๑๒ ปี และยังจะต้องไปเข้าเรียนต่อในทาง
สายวิสามัญอีก ซึ่งเมื่อสรุปรวมเข้าด้วยกันแล้วจะเห็น

ได้ว่า โครงการศึกษาเก่าของเราได้กำหนดเวลาเรียนไว้เป็นเวลานานมาก

แผนการศึกษาชาติปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงในส่วนสำคัญ คือ

๑. ชั้นประถมศึกษา ที่รัฐบาลบังคับให้เรียนนั้น ทุกคนต้องเรียนรัฐประถมปีที่ ๔ เท่ากันทุกคน ไม่ยอมให้บางคนเลือกทางเรียนได้เช่นแต่ก่อน ถ้าเด็กเคยได้รับการศึกษาอบรมทางบ้านก่อนอายุถึงเขตบังคับ ก็อาจเรียนสำเร็จประถมศึกษาบังคับได้ก่อนอายุ ๑๔ ปี

๒. ชั้นมัธยมศึกษา กำหนดชั้นเรียนเป็น ๖ ปี แบ่งเป็นมัธยมต้น ๓ ปี มัธยมปลาย ๓ ปี กำหนดหลักสูตรสามัญศึกษาให้จบเพียงนั้น ผู้ไม่ประสงค์จะเรียนต่อในชั้นอุดมศึกษาก็อาจเรียนสำเร็จได้ใน ๖ ปี ประหยัดได้ทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย

๓. ชั้นเตรียมอุดม ผู้ประสงค์จะศึกษาต่อเมื่อเรียนสำเร็จประโยคมัธยมศึกษา (มัธยมปีที่ ๖ ตามแผน

การศึกษาปัจจุบัน) แล้ว ก็อาจสมัครเข้าเรียนในชั้น
เตรียมอุดมของประเภทวิชาที่ตนปรารถนาได้ เป็นการ
เตรียม ตรง ตาม ประเภทที่เลือก เรียนต่อไปโดยแท้จริง
การเรียนย่อมได้รับผลดีกว่า

๔. อาชีวศึกษา ได้วางไว้ว่าจะจัดให้มีรับทุก
ระยะที่สุดของ ประโยค ประถม มัธยมต้น และ มัธยมปลาย
ทั้งนี้ เมื่อบุคคลไม่อาจเรียนจบสามัญศึกษาคอนไคตอน
หนึ่ง หรือเมื่อเรียนจบประโยคมัธยมศึกษาแล้วไม่เข้า
เรียนชั้นอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัย ก็อาจเลือกเรียน
วิชาอาชีพที่ตนสมัครใจ เพื่อประโยชน์แก่การอาชีพของ
ตนได้ตามสมควร

หัวข้อแห่งการจัดตามแผนการศึกษาชาติปัจจุบันจะคง
มีการสอนชั้นมัธยมปีที่ ๘ ในปี พ.ศ. ๒๔๘๐ และ
๒๔๘๑ เท่านั้น ในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ไม่เปิดสอน
ชั้นมัธยมปีที่ ๘ อีก

เมื่อได้กำหนดสามัญศึกษาให้จบเพียงมัธยมปีที่ ๖
 เช่นนี้ การจัดการศึกษาให้จบเพียงมัธยมปีที่ ๖ ทุก
 จังหวัด ก็อาจทำได้ในเวลาต่อไป และเมื่อทุก
 จังหวัดมีสามัญศึกษาจบชั้นแล้ว การศึกษาก็กว้างขวาง
 กว้างขวางได้แพร่หลายเร็วขึ้น และทุกคนไม่ต้องส่งบุตร
 หลานเข้ามาศึกษาในกรุงเทพฯ เป็นการประหยัดค่าใช้จ่าย
 ไปได้มาก

เมื่อได้ประกาศใช้แผนการศึกษาชาติใหม่แล้วเช่นนี้
 เพื่อที่จะให้กิจการฝ่ายโรงเรียนดำเนินการต่อไปได้โดยไม่
 หยุดชะงัก กระทรวงธรรมการจึงได้เร่งรีบแก้ไขหลัก
 สูตรและประมวลการสอนเพื่อให้เข้ากันได้กับแผนการศึกษา
 ชาติใหม่ทันที หลักสูตรและประมวลการสอนตั้งว่า
 กระทรวงธรรมการได้แก้ไขและรวบรวมเสร็จแล้ว และได้
 ประกาศใช้ เมื่อต้น พ.ศ. ๒๔๘๐ นี้ คือ ประมวล
 ศึกษาภาค ๒ หลักสูตรชั้นประถมศึกษาชั้นมัธยมต้นและ
 ชั้นมัธยมปลาย กับประมวลศึกษาภาคพิเศษ ภาค ๑

ซึ่งว่าด้วยประมวลการสอนชั้นประถมศึกษา ชั้นมัธยมต้น
และชั้นมัธยมปลาย

นอกจากการ ประกาศใช้แผนการ ศึกษาชาติใหม่ทั้ง
กล่าวมาแล้วนี้ กระทรวงธรรมการ ยังได้ ปรับปรุง และ
แก้ไขระเบียบว่าด้วยการให้ทุนเล่าเรียนใหม่ เพื่อให้เป็น
การเหมาะสม แก่กาลสมัย ยิ่งขึ้นโดยวาง หลักการ ไว้
๕ ประการ คือ ๑) อดหนุนผู้เล่าเรียนดี ๒) อดหนุน
ผู้มีความสามารถ ๓) อดหนุนเด็กของผู้อุปการะโรงเรียน
๔) อดหนุนผู้ ที่เลือกมาจากท้องถิ่นกันการ เพื่อเตรียม
เป็นนักเรียนฝึกหัดครู และ ๕) อดหนุนนักเรียนฝึกหัด
ครู ข้อความละเอียดคมแจ้งอยู่ในระเบียบการกระทรวง
ธรรมการว่าด้วยทุนเล่าเรียนนั้นแล้ว

อนึ่ง เพื่อที่จะให้ ครู มีคุณภาพ สมแก่ สมัย ยิ่งขึ้น
กระทรวงธรรมการจึงได้ประกาศยกเลิกระเบียบการ เลื่อน
วิทยฐานะครูตามเกณฑ์ ก.ร.พ. เดิมเสีย ซึ่งโดยเกณฑ์
ก.ร.พ. เดิมนั้น ครูที่รับราชการนาน อาจเลื่อนวิทยฐานะ

ชั้นใดก็ตามเวลารับราชการ กระทรวงธรรมการเห็นว่าการ
 ได้รับวิทยฐานะโดยเวลารับราชการนั้น ไม่สู้จะตรงกับ
 หลักการเลื่อนวิทยฐานะตามที่สมควรนิยมในเวลานี้ จึง
 ประกาศยกเลิกเสีย ในปัจจุบันการเลื่อนวิทยฐานะของ
 ครูโดยทั่ว ๆ ไป จึงยังคงมีแต่เพียง การเข้าศึกษา
 ตามหลักสูตรโดยตรงหรือโดยการสอบ วิชาชุดของ หลักสูตร
 วิชาครูเท่านั้น

✓ การเลื่อนไหวในวงการศึกษาก็กว้างหนึ่ง ก็คือ
 การประกาศใช้ พ.ร.บ. โรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. ๒๔๗๔
 ซึ่งได้เริ่มใช้บังคับในศกนี้ เหตุผลของการใช้พระราช
 บัญญัติใหม่ ก็คือ เพื่อควบคุมกิจการแผนกโรงเรียน
 ราษฎร์ ให้เจริญก้าวหน้าไปด้วยดี และโดยที่กระทรวง
 ธรรมการมีความประสงค์ ที่จะส่งเสริมและสนับสนุนฐานะ
 โรงเรียนราษฎร์ ให้เป็นยกแผ่นมั่นคงตลอดไป จึงได้ตั้ง
 จำนวนเงินอุดหนุนโรงเรียนราษฎร์ ไว้ก่อนหนึ่ง และได้
 วางระเบียบเพื่อการนี้ไว้ ในศกนี้ มีโรงเรียนที่กระทรวง

กรรมการได้พิจารณาให้เงินอุดหนุนไปแล้ว ๓ โรงเรียน
คือ โรงเรียนอำนวยศิลป์ โรงเรียนสัตบุตรบำรุง และ
โรงเรียนนันทศึกษา

ประถมศึกษา

ในปลายศกก่อน เมื่อได้มีการประกาศใช้พระราช
บัญญัติประถมศึกษาเพิ่มเติมในตำบลที่ยังไม่มีการบังคับ
เด็กให้เข้าเรียนแล้ว จังหวัดต่าง ๆ ก็ได้เร่งรัดจัดตั้ง
โรงเรียนประถมศึกษาขึ้นโดยเร็ว และนอกจากจะได้มี
มีการจัดตั้งโรงเรียนประถมศึกษาโดย ครบทุก ตำบล แล้ว
ในปลายศก ๒๔๗๘ นั้น ยังมีโรงเรียนที่ใดเปิดขึ้น
ตามหมู่บ้านต่างๆ ในท้องถื่นเพิ่มขึ้นอีก ถึง ๓๘๕
โรงเรียน

ใน พ.ศ. ๒๔๘๐ นี้ กระทรวงกรรมการได้รับข
ประมาณการ ประถมศึกษาเป็นจำนวน ๖,๑๘๗,๘๒๖
บาท เพิ่มมากกว่าเดิม ๕๐๐,๐๐๐ บาทถ้วน เงินจำนวน

กระทรวงธรรมการได้พยายามเฉลี่ยไปยังจังหวัดต่าง ๆ เพื่อจัดขยาย การ ประถม ศึกษา ให้ กว้าง หนา ยิ่ง ขึ้น โดย สัมควรแก่สภาพแล้ว และนอกจากงบประมาณที่ได้เพิ่ม ขึ้นแล้ว กระทรวงธรรมการยังได้พยายาม เจริญกับ

กระทรวงการคลัง ขอให้รัฐบาลใช้คืนเงินทุนสะสมศึกษา พลที่รัฐบาลได้ยืมไปแต่ปลาย พ.ศ. ๒๔๗๕ และต้น พ.ศ. ๒๔๗๖ ซึ่งรัฐบาลได้ยอมใช้คืนให้แล้ว แต่ต้น พ.ศ. ๒๔๘๐ นี้ เป็นจำนวนเงิน ๑,๘๕๑,๓๐๐ บาท

กระทรวง ธรรมการ ได้จัดการ คืน เงิน กับนั้น ไปยัง จังหวัดต่าง ๆ ผู้เจ้าของเงินแล้วโดยประสงค์จะให้จังหวัด ผู้เจ้าของท้องถิ่น รีบเร่งรื้อจัดสร้างโรงเรียนและจัดหา เครื่องอุปกรณ์ ในการ ศึกษา ประชาบาล ให้ เป็น ไป โดย สมบูรณ์ อนึ่งในเรื่องการจัดปลูกสร้างสถานที่เล่าเรียน ให้เป็นโรงเรียนชนิดถาวรนั้น กระทรวงธรรมการก็ได้ พยายาม เป็นอย่างยิ่งในอันที่จะ จัด ให้ มี โรงเรียน ถาวรขึ้น ในขณะนั้นเจ้าหน้าที่ กำลัง ทำการ สำรองโรงเรียนประเภท

ถาวรและชั่วคราวอยู่ และเมื่อได้ทราบสถิติอันแน่นอน
แล้ว กระทรวงธรรมการก็จะได้คิดคำนวณงบประมาณ
และพิจารณาการจัดสร้างโรงเรียนต่อไป

ในบัดนี้ กระทรวงธรรมการได้รับความช่วยเหลือ
จากพระภิกษุสงฆ์และบรรพตาคหบดีผู้มีใจกุศลในท้องถิ่น
ทั้งหลาย ได้ช่วยกัน ออก ทุนทรัพย์ และ สละแรงงาน
ช่วยก่อสร้างโรงเรียนประชาบาลตามท้องถิ่นต่าง ๆ จน
สำเร็จบริบูรณ์ไปแล้วเป็นอันมาก ในบางแห่งที่ผู้มีใจบุญ
กุศลได้ขอทุนสมทบในการปลูกสร้างโรงเรียนประชาบาล
บ้าง กระทรวงธรรมการก็ได้พิจารณาช่วยเหลือให้ทุน
สมทบ ๖๐๐ บาท ๘๐๐ บาท บางรายถึง ๑๐๐๐
บาท ก็มี แล้วแต่กรณี สำหรับใน พ.ศ. ๒๔๘๐ นี้
กระทรวงธรรมการได้พิจารณาให้ทุนสมทบในการสร้าง
โรงเรียนไปแล้วเป็นจำนวนเงิน ๒๒๒,๘๗๕ บาท เป็น
โรงเรียนที่ได้ทำการปลูกสร้าง ๔๑๘ โรง ในจำนวน
๖๔ จังหวัด

อนึ่ง กระทรวงธรรมการ เห็นสมควร ที่จะกล่าวยก
ย่องคณะสงฆ์ว่า ได้ร่วมมือช่วยเหลือในการจัดสร้าง
โรงเรียนประชาบาลขึ้นตามวัดต่าง ๆ เป็นอย่างดี โดย
จะเพาะมีรายใหญ่ ๆ ซึ่งได้จัดสร้างโรงเรียนโดยมีราคา
เกินกว่า ๑๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป ซึ่งสมควรจะขานามนั้น
มคังน

๑. พระครูหริศ กรรรมการศึกษาระจำอำเภอปาก
ทอ จังหวัดราชบุรี บริจาคเงินส่วนตัว ๖,๒๕๖ บาท
๔๓ สตกส์สมทบกับเงินเรียไร และเงินทุน สะสมศึกษา
พลจัดสร้างโรงเรียนประชาบาลขึ้นในวัดเพลง ตำบลวัด
เพลง สิ้นเงิน ๑๐,๘๓๓ บาท

๒. พระครูโกวิทสถคณ เจ้าคณะหมวด สำนัก
วัดอินทาราม ตำบลหนองขาว อำเภอวังขนาย จังหวัด
กาญจนบุรี จัดการเรียไร สร้างโรงเรียนประชาบาล
หลังหนึ่งสิ้นเงิน ๑๓,๑๓๘ บาท ๗๘ สตกส์

นอกจากการจัดสร้างโรงเรียนและการจัดการขยาย
การศึกษาประชาบาลขึ้นเป็นการทั่วไปแล้ว ในวงการ
บริหารแผนกกรรมการจังหวัด ซึ่งเป็นผู้ดำเนินการศึกษา
ประชาบาลโดยตรงก็ได้ขยายงานก้าวหน้าขึ้นอีก กระ
ทรวงกรรมการได้พิจารณาเห็นว่า งานการของกรรมการ
จังหวัดในขณะนั้นเพิ่มทวีคูณเป็นปริมาณมากขึ้น จึงได้
เพิ่มกรรมการจังหวัดผู้ช่วยให้แก่จังหวัดใหญ่ ๆ อีก ๑๕
จังหวัด ได้ตั้งตำแหน่งกรรมการอำเภอเพิ่มขึ้นอีก ๑๕
ตำแหน่ง และเพิ่มเสียบนแผนกกรรมการอำเภอขึ้นอีก
๕๘ ตำแหน่ง ทั้งนี้ได้พิจารณาแจกจ่ายไปตามส่วนภูมิ
ภาคที่เห็นสมควรโดยทั่ว ๆ กันแล้ว

นอกจากการปรับปรุงข้าราชการแผนกกรรมการส่วน
ภูมิภาคให้มีจำนวนพอ สมควร แก่งานและปรับปรุงฐานะ
ให้สมควรแก่ตำแหน่งแล้ว กระทรวงกรรมการยังได้
พิจารณา วางระเบียบว่าด้วย การตั้ง การย้าย การ
เลื่อนตำแหน่ง วินัย และการลงโทษครูประชาบาล ขึ้นอีก

เพื่อให้ครู วิชาบาล ทั้งหลาย ได้ อยู่ใน ระเบียบ หนึ่งตาม
 และเพื่อยกย่องสนับสนุนฐานะครู วิชาบาล ชนอีก กระ
 ทรวงธรรมการ จึงได้พิจารณา วางอัตรา เงินเดือนครู ประ
 ชาบาล อย่างต่ำ ซึ่งแต่เดิม ได้ รับเพียง คนละ ๓—๔ บาท
 ให้ เขียบบ้างจนถึง ๘ บาท เป็น อย่างน้อย และนอก จาก
 นั้นยัง ได้ กำหนด จำนวน เงิน สำหรับ เป็นบำเหน็จ แก่ครู
 วิชาบาล ที่ต้องออกจาก การงาน โดยไม่มีความผิด ใดอีก
 หนึ่งบาท ซึ่งกระทรวง ธรรมการ ได้ ประกาศ ระเบียบ การ
 ว่าด้วยการนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ ตุลาคม ค.ศ. ๑๙๑๖ แล้ว

ในส่วน การศึกษา วิชาอาชีพ ของคน สำหรับ บัณฑิต
 สำเร็จชั้น ประถมศึกษา นั้น แต่เดิม ผู้ศึกษา ได้ ศึกษา ต่อ
 ในชั้น ประถม บ.ท. ๕—๖ บ.คน เมื่อ ได้ เลิกชั้น ประถม บ.
 ท. ๕—๖ แล้ว กระทรวง ธรรมการ ได้ วาง โครง
 การ จัด โรงเรียน ประถม วิชาอาชีพ ขึ้นต่อไป

เพื่อที่จะ ให้ โครงการ จัด โรงเรียน ประถม วิชาอาชีพ
 นั้น เป็น ไป โดย สมบูรณ์ จึง จำ ต้อง จัดหา และ ผัก ครัว วิชาอาชีพ

ขึ้นให้เป็นการพอเพียงแก่ความต้องการ แต่การที่จะวาง
หลักสูตรและจัดโรงเรียนฝึกหัดครูวิชาอาชีพในขณะนั้นยัง
ไม่อาจทำได้โดยสมบูรณ์ เนื่องจากมีเวลาน้อยไม่ทัน
ที่จะขยายขยายทั่ว กระทรวงธรรมการจึงได้ดำเนินการ
เรียกครูประจำบาลตามจังหวัดต่าง ๆ มาทำการเข้าอบรม
วิชาอาชีพ เริ่มแต่ พ.ศ. ๒๔๗๙ จำนวน ๗๒ คน พ.ศ.
๒๔๘๐ จำนวน ๕๖๐ คน โดยมีหลักสูตรการเรียน
อย่างน้อย ๑ ปี อย่างสูงไม่เกิน ๓ ปี ครูประจำบาลที่
ได้เรียกมาทำการอบรมคงมีจำนวนตามประเภทต่าง ๆ ใน
ปี พ.ศ. ๒๔๗๙ และ พ.ศ. ๒๔๘๐ ดังต่อไปนี้

จำนวนผู้อบรมวิชาอาชีพ

พ.ศ. ๒๔๗๙

๑. โรงเรียนช่างตัดเสื้อวิสุทธิคุณ (สตรี) ๒ คน
๒. โรงเรียนเพาะช่าง (ชาย) ๓๒ คน
๓. โรงเรียนสตรีบ้านทะวาย (สตรี) ๑๒ คน

๔. โรงเรียนมัธยมวิสามัญการเรือน — คน

๕. โรงเรียนช่างก่อสร้างอุเทนถวาย (ชาย)

ช่างไม้ ๘ คน	}	๒๖ คน
ช่างทาสี ๖ คน		
ช่างโลหะ ๗ คน		
ช่างปูน ๔ คน		
รวมทั้งสิ้น		๗๒ คน

พ.ศ. ๒๔๘๐

๑. สำนักโรงเรียนมัธยมวิสามัญการเรือน

อบรมวิชาช่างฝีมือ (สตรี) ในบำรุง ๖๘ คน

นอกบำรุง ๒๘ รวม ๙๖ คน

๒. สำนักโรงเรียนช่างก่อสร้างอุเทนถวาย

อบรมวิชาช่างไม้ (ชาย) ในบำรุง ๖๓ คน

นอกบำรุง ๕๐ คน รวม ๑๑๓ คน

อบรมวิชาช่างจักสาน (ชาย) — นอกบ้าน
 ๔๕ รวม ๔๕ คน
 อบรมวิชาช่างปูน (ชาย) — นอกบ้าน
 ๓๖ คน รวม ๓๖ คน

๓. สำนักเรือนจำกองมหันตโทษ (บางขวาง)

อบรมวิชาทอผ้า (ชาย) — นอกบ้าน
 ๑๔๗ คน รวม ๑๔๗ คน

๔. สำนักกองโรงเรียนทหารสื่อสาร

อบรมวิชาช่างโลหะ (ชาย) — นอกบ้าน
 ๖๐ คน รวม ๖๐ คน

๕. สำนักกองพันทหารราบที่ ๗

อบรมวิชาช่างตัดเสื้อ (ชาย) — นอกบ้าน
 ๖๒ คน รวม ๖๒ คน
 รวมทั้งสิ้น ๕๖๐ คน

กระทรวงธรรมการหวังว่า ครั้นใดที่การอบรมใน
ทางวิชาชั้นนี้ เมื่อออกไปทำการตามหน้าที่ในจังหวัด
ของตน คงจะได้เป็นประโยชน์แก่โครงการจัดตั้ง
โรงเรียนประถมอาชีพเป็นอย่างดี.

มัธยมศึกษา

กระทรวงธรรมการได้ทำการเปลี่ยนแปลงวิธีการใน
แผนกมัธยมศึกษาเป็นอย่างมากในครั้ง ๔๕ การ
จัดวางหลักสูตร และ ประมวลการสอนในแผนก มัธยมต้น
กับมัธยมปลาย เพื่อให้การติดต่อกลมเข้ากันกับ
แผนการศึกษาชาติได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขใหม่นั้น

การจัดวางหลักสูตรและประมวลการสอน ตามแผน
การศึกษาใหม่ กระทรวงธรรมการคงถือหลักการใน
ข้อที่ว่า มุ่งหมายจะให้เยาวชนผู้ศึกษาเล่าเรียน ได้มี
ความรู้ในทางสามัญศึกษาโดยสมควรแก่การเป็นพล-

เมืองคิของประเทศชาติ และโดยที่การเป็นพลเมืองทุก
 คน จำเป็นอย่างยิ่งที่พลเมืองทุกคน จะต้องรู้จักหน้าที่อัน
 ควรปฏิบัติในชุมชนของเขา ทั้งนี้กระทรวงธรรมการ
 จึงได้เพิ่มหลักสูตร ว่าด้วย หน้าที่พลเมือง และ คีลธรรม
 และจิตวางประมวลการสอนไว้ ซึ่งเป็นที่หวังว่า เมื่อ
 นักเรียนได้เรียนจบการศึกษายสามัญแล้ว ก็คงจะมี
 ความรู้พอควรในหลักการปกครองประเทศชาติ ความผูก
 พันของตนซึ่งมีต่อกฎหมายของบ้านเมือง ตลอดจนสิทธิ
 และหน้าที่ทางประการในทางกฎหมายแพ่ง เกี่ยวกับ
 การครอบครัวแห่งตน

นอกจาก การจัดหลักสูตร และ วาง ประมวล การสอน
 ดังกล่าวแล้ว กระทรวงธรรมการยังได้ร่วมมือกับ
 กระทรวงกลาโหม ในการจัดการฝึกและ อบรมนักเรียน
 ชั้นมัธยม ศึกษาให้โตมึ ความรู้พอควร แก่ การ เป็นทหาร
 ป้องกันชาติ ในระหว่างวัยศึกษาเล่าเรียน กระทรวง

กรรมการเห็นว่าการจัดตั้งหน่วย ยุวชนน์ นอกจากจะเป็น
ประโยชน์แก่ชาติในการที่จะได้พลเมืองที่พร้อมอยู่ทุกเมื่อ
ในอันตรายของกันประเทศชาติแล้ว ยังเป็นประโยชน์แก่
ราชการทหารที่จะไม่ต้องเสียเวลา มาคอยฝึกฝนพลเมือง
ที่เป็นผู้ใหญ่และไม่ได้รับการศึกษาอีกเป็นเวลานาน

ส่วนการมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล สำนัญโดย
ตรงนั้น มีการทศวรรกล่าว คือ เมื่อปลายศกก่อน
มีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น ๑๘๘ โรงเรียน เป็นโรงเรียน
ชั้นมัธยม ๑๘๓ โรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษา
๖ โรงเรียน

ในต้นพ.ศ. ๒๔๘๐ นี้ ได้ยุบเลิกโรงเรียนประถม
ศึกษาเสีย ๔ แห่ง เพื่อจัดการโอนให้โรงเรียนประชา
บาล คือ โรงเรียนประจำอำเภอ กระทุ่ม อำเภอดง
อำเภอกำแพงเพชร และอำเภอเกาะหลัก โรงเรียนมัธยม
ที่ยุบ คือ โรงเรียนมัธยมต้นวัดมเหยงคณ์

โรงเรียนมัธยมต้นที่จัดตั้งขึ้นใหม่ คือ โรงเรียน

สตรีประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โรงเรียนประจำอำเภอ
ตะลัน จังหวัดปัตตานี และโรงเรียนสตรีประจำ
จังหวัดตรัง

โรงเรียนมัธยมสามัญ แผนกรัฐบาลในเวลานั้นยังมี
คงมีรวมทั้งสิ้น ๑๘๕ โรงเรียน และโรงเรียนชั้นประถม
สามัญแผนกรัฐบาลอีก ๒ โรงเรียน

ส่วนการศึกษาแผนกมัธยมวิสามัญในเวลานั้นจำนวน
ยังคงที่ แต่ได้มีการเปลี่ยนแปลงย้ายสถานที่โรงเรียน
ใหญ่ๆ ในพระนคร ๓ แห่งด้วยกัน คือ ให้ย้ายโรงเรียน
พลิชัยการวัดสามพระยา ไปตั้งอยู่ที่วัดเทวราชกุญชรที่
โรงเรียนสตรีโชติเวชเดิม เพราะสถานที่เก่าคับแคบ
โรงเรียนฝึกหัดครูประถมเพ็ชรบุรีวิทยาลัยนครฯ ได้ยก
มาตั้งอยู่ในบริเวณวังสนั่นท่า และโรงเรียนการเรือน
ได้ย้ายจากสถานที่เดิมในบริเวณวังกรมหลวงชุมพรเขต
อุดมศักดิ์ มาตั้งอยู่ที่วังจันทร์เกษม การเปลี่ยนแปลง
โยกย้าย สถานที่ใหม่ทุกแห่งขวางโอโง่งกว่าที่เดิมนั้น

ทำให้เป็นที่มั่นใจว่า การขยายตัวโรงเรียนสาธิตวิสามัญ
ทั้ง ๓ นี้ ในอนาคตคงจะเป็นไปโดยราบรื่นสะดวกยิ่งขึ้น.

อุดมศึกษา

การทำงานของฟาลงกรณมหาวิทยาลัย คงดำเนินการ
การคืบหน้าไปเป็นลำดับ ในศกก่อนได้มีการเปลี่ยน
ตัวอธิการบดีใหม่ โดยศาสตราจารย์ เอ. ยี. เฮลลิส
ได้ขอลาออกจากตำแหน่งหน้าที่ และคณะกรรมการ
มหาวิทยาลัย ได้ลงมติเห็นพ้องกันให้เชิญ นายพันเอก
หลวงพิบูลสงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
มาเป็นอธิการบดี และซึ่งท่านผู้นั้นได้รับคำเชิญเป็น
อธิการบดีแล้ว

เพื่อให้กิจการของฟาลงกรณมหาวิทยาลัยได้ดำเนิน
ไปด้วยดี มหาวิทยาลัย จึงได้หาวิธีส่งเสริมคุณภาพ
นิสิตและอาจารย์ของมหาวิทยาลัย โดยการจัดส่งไป
ศึกษาวิชาและดูการงานเพิ่มเติมต่างประเทศ ๕ คน คือ

๑. นายเสนาะ กันขุญยืน ไปศึกษาวิชาคณิต-
ศาสตร์ ณ ประเทศอังกฤษ

๒. นายสละ ทศานนท์ ไปศึกษาวิชาชีววิทยา
ณ ประเทศอเมริกา

๓. นายเข้า ขำอุไร ไปศึกษาวิชาวิศวกรรม
โยธาณประเทศอเมริกา

๔. หลวงอนาสานันันตรกรรม ไปดูการวิศวกรรม
เครื่องกลในประเทศอเมริกา

๕. นายแพทย์อำนาจ เสมรสุต ไปดูการแพทย์
ในประเทศฝรั่งเศส

ในปลายศกก่อน มหาวิทยาลัย ได้จัดสร้าง ตึก
ปฏิบัติการไฟฟ้าเสร็จเรียบร้อย ๑ หลัง ซึ่งทรงน้อม
นับว่าเป็นการ ก้าวหน้าในการเรียนภาคปฏิบัติของ แผนก
วิศวกรรม

สถิติของนิสิตมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์แผนกต่างๆ
ในปี พ.ศ. ๒๔๗๙-๘๐ คงมีดังต่อไปนี้.

แผนก	พ.ศ. ๒๔๗๙	พ.ศ. ๒๔๘๐	จำนวนนิสิตที่สำเร็จ การศึกษาในปลาย พ.ศ. ๒๔๗๙
อักษรศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิชาครุอักษรศาสตร์ วิชาครุ-วิทยาศาสตร์	๒๒๙ ๙๐ ๑๗ ๖	๒๓๙ ๙๕ ๒๓ ๙	อ.ป. ๑๙ คน ว.ท. บ ๕ คน ป.ม. ๑๒ คน ป.ม. (วิทยาศาสตร์) ๕ คน
เกษตรกรรมศาสตร์	๑	๖	๑ คน
สัตวแพทยศาสตร์	๕	๓๐	—
เตรียมแพทยศาสตร์	๑๒๙	๑๓๕	—
แพทยศาสตร์	๑๐๖	๑๐๒	๒๙ คน
วิศวกรรมศาสตร์	๙๕	๑๒๐	๒ คน
สถาปัตยกรรมศาสตร์	๓๒	๓๔	๕ คน
พยาบาลและผดุงครรภ์	๑๖๖	๑๙๒	— คน

นอกจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของ อุดมศึกษาแล้ว ยังมีมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ และ การเมือง เป็นสถานศึกษาชั้นอุดม อีกแห่งหนึ่ง มหาวิทยาลัยนี้ ในภาคปริญาตรี้ คงมีนักศึกษาที่เรียนภาคธรรมศาสตร์บัณฑิตเป็นการทั่วไป ส่วนภาคปริญาโทนั้นได้แบ่งแยกออก เป็นภาคนิติศาสตร์ ภาควิรัฐศาสตร์ ภาควิเศรษฐศาสตร์ และภาคการทูต

ในศึกก่อน มีนักศึกษาที่เรียนสำเร็จชั้นปริญาตรี้ และได้รับการอบรมตามระเบียบมหาวิทยาลัยแล้ว ๑๒๖ คน ในคณัน คณะเพาะภาคกลางปี ๕๗ คน

ในขณะนั้น มหาวิทยาลัยทั้ง ๒ แห่ง กำลังวางโครงการจัดตั้งชั้นเตรียมมหาวิทยาลัยปีที่ ๑ - ๒ เพื่อให้การได้เป็นไปตามแผนการศึกษาชาติใหม่.

การพลศึกษา

กรมพลศึกษากับกรมศึกษาธิการ คงดำเนินงาน
ประสานกันในการจัดการกีฬาแก่นักเรียน การบำรุงอนามัย
และการอบรมความประพฤติของนักเรียน เป็นลำดับ
ตลอดมา

เพื่อที่จะให้การพลศึกษาของชาติก้าวหน้ายิ่งขึ้น
กรมพลศึกษา จึงได้เสนอโครงการระเบียบ การ และ
หลักสูตร สำหรับโรงเรียน ผกหัตถ์ กรมมัธยมพลศึกษา ต่อ
คณะรัฐมนตรี ซึ่งในขณะนั้นอยู่ในระหว่างพิจารณา

การพลศึกษา ยังเจริญก้าวหน้าเพียงใด ความ
ต้องการครูพลศึกษา ก็ยังมีมากขึ้นเพียงนั้น อาศัย
เหตุนี้ กระทรวงธรรมการจึงได้จัดให้มีการอบรมครู
ประชาชนต่างจังหวัดส่งเข้ามารับการอบรมในศกก่อน
เป็นจำนวน ๘๘ คน สำเร็จส่งกลับจังหวัด ๘๐ คน
และในศกนี้ รับการอบรม ๑๘๐ คน

ภาคเรียนในการอบรม เมื่อศกก่อนคงมีเวลาเรียน
เพียง ๘ เดือน ในศกนี้ ภาคเรียนยืดต่อไปอีก
๑ เดือนเป็น ๙ เดือน ภาคเรียนในการอบรมนี้แบ่ง
ออกเป็น ภาคทหารบก ภาคทหารเรือ และภาคพลศึกษา
ภาคละ ๓ เดือน

กระทรวงธรรมการได้รับความช่วยเหลือจากกระทรวง
กลาโหม ในการจัดหาครูและจัดสถานที่สำหรับฝึกสอน
ผู้อบรมในการนี้เป็นอย่างมาก จึงเป็นท่วงใดว่า โดย
ความร่วมมือของกระทรวงกลาโหม และเจ้าหน้าที่ฝ่าย
ทหารทั้งหลายนี้ การพลศึกษาของชาติคงจะได้ก้าวหน้า
ขึ้นสู่ความเป็นยุคแผนใหม่ต่อไป

นอกจาก การพลศึกษาที่ กรมพลศึกษากำลังเร่งรีบ
จัดการให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นแล้ว ในการกีฬา กรม
พลศึกษาก็ได้จัดบำรุงและส่งเสริมเป็นอย่างดี ในขั้น
นอกจากการกีฬาของนักเรียนแล้ว กรมพลศึกษายัง

มุ่งหมายที่จะส่งเสริม การกีฬาประชาชนให้คืบหน้าอีก
ต่อไป

ในส่วนการลูกเสือ ซึ่งเป็นงานสำคัญหน่วยหนึ่ง
กรมพลศึกษาได้จัดวางวิธีการใหม่ ให้เหมาะสมแก่
กาลสมัย โดยจัดแบ่งแยกออกเป็นเหล่าเสนาและสมุทร
เสนา ได้มีการเปลี่ยนแปลงเครื่องแบบลูกเสือใหม่เพื่อ
ให้เป็นไปตามแบบสากลนิยม และวางหลักสูตรวิชา
ลูกเสือใหม่ เพื่อให้ผู้นิยมชมชอบการจัดเหล่าลูกเสือ
แบบใหม่.

สถิติการศึกษา

ก. จำนวนโรงเรียน

ประเภท	พ.ศ. ๒๔๗๙	พ.ศ. ๒๔๘๐	หมายเหตุ
โรงเรียน รัฐบาล	๒๓๘	๓๐๕	โรงเรียนรัฐบาล เพิ่มขึ้นเพราะได้ ตั้งโรงเรียนครู
โรงเรียน ประชาบาล	๗,๘๗๖	๘,๘๓๗	ประกาศนียบัตร จังหวัดขอนแก่น
โรงเรียน วัด	๘๒๐	๖๕๙	ทุกจังหวัดและ บางจังหวัดมีทั้ง หญิงและชาย
โรงเรียน ราษฎร์	๑,๓๓๑	๑,๒๓๓	
โรงเรียน เทศบาล	๘๓	๘๓	
รวม	๑๐,๔๔๘	๑๓,๐๘๕	

จ. จำนวนครู

ประเภท	พ.ศ. ๒๔๗๙	พ.ศ. ๒๔๘๐	หมายเหตุ
ครูโรงเรียน รัฐบาล	๒,๕๖๐	๓,๐๘๐	จ.จ. ๙ สถิตินเกบยอก เมือเตอน
ครูโรงเรียน ประชาบาล	๑๙,๘๐๓	๒๔,๐๒๙	พฤษภาคม
ครูโรงเรียน วัด	๘๓๑	๖๙๔	
ครูโรงเรียน ราษฎร	๓,๖๔๔	๔,๐๗๓	
ครูโรงเรียน เทศบาล	๒๐๑	๓๘๐	
รวม	๒๗,๐๓๗	๓๒,๒๕๖	

ก. จำนวนนักเรียน

ประเภท	พ. ศ. ๒๔๗๙	พ. ศ. ๒๔๘๐	หมายเหตุ
นักเรียนโรงเรียน รัฐบาล	๒๔,๕๐๗	๒๒,๘๒๕	สถิตินักเรียน นอกเมือง
นักเรียนโรงเรียน ประชาบาล	๑,๐๕๔,๑๒๕	๑,๑๑๓,๒๘๑	เอกชน
นักเรียนโรงเรียน วัด	๓๑,๕๓๓	๒๘,๑๓๘	พฤษภาคม
นักเรียนโรงเรียน ราษฎร์	๘๔,๖๗๘	๘๑,๐๖๕	
นักเรียนโรงเรียน เทศบาล	๑๐,๓๘๕	๑๕,๘๑๓	
รวม	๑,๒๔๕,๒๓๘	๑,๓๐๕,๑๗๒	

ง. งบประมาณช่วยการประถมศึกษา

ประเภทเงินที่รัฐบาลให้	พ. ศ.	จำนวนเงิน
เคเรกิต	๒๔๗๕	๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท
เงินในงบประมาณ	๒๔๗๕	๕,๖๙๗,๙๒๖ บาท
เงินในงบประมาณ	๒๔๙๐	๖,๑๙๗,๙๒๖ บาท
เงินทุนสะสมศึกษาพลี (คณะรัฐมนตรี ได้ลงมติให้ใช้เงินจังหวัดต่างๆ ที่รัฐบาลยอมมาแต่ปลาย พ.ศ. ๒๔๗๕ ตามคำขอของ กระทรวงธรรมการ)	๒๔๙๐	๓,๙๕๓,๗๐๐ บาท

๒. การพระศาสนา

เนื่องจาก คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้ช่วยเหลือพระภิกษุสามเณรตามหัวเมือง ซึ่งเดินทางโดย สारรรดไฟมาสอบไล่พระปริยัติธรรม สนามหลวงกรุงเทพ ฯ โดยคิดเงินค่าโดยสารให้แก่กรรมรดไฟไว้แล้ว ในคราวสอบไล่พระปริยัติธรรมประจำปี ๒๕๗๔ กรมธรรมการได้ดำเนินการติดต่อกับกรรมรดไฟ ปฏิบัติการในเรื่องนี้เป็นที่เรียบร้อย คือรับมอบตัวพิเศษสำหรับโดยสารรดไฟจาก กรรมรดไฟส่งไปถวาย เจ้าคณะมณฑลตามราย นาม และจำนวนนักเรียนที่จะต้องเดินทางโดยสารรดไฟมาและกลับเมื่อเสร็จการสอบไล่แล้ว ได้คิดเงินค่าโดยสารให้แก่กรรมรดไฟเป็นจำนวนเงินรวมทั้งสิ้น ๒,๒๖๒ บาท

นอกจากนี้ กรมธรรมการได้จ่ายเงินสาสนสมบัติกลางบำรุงการศึกษาพระปริยัติธรรมเป็นจำนวน ๑๕๐๐๐ บาท สมทบกับเงินของมหาหมากฏราชวิทยาลัย และจัดการโอน

ไปตั้งจ่ายทางต่าง จังหวัด เป็นค่านิตยภัตต์ครู สอน พระ—
 ปริยัติธรรม และ ค่าอุปการณ การ ศึกษาของ สำนักเรียน
 ต่าง ๆ

ผลของการสอบไล่พระภิกษุสามเณรและผู้ ศึกษาพระ
 ปริยัติธรรม ใน พ.ศ. ๒๔๗๙ คงมีสถิติดังนี้

นักธรรม เข้าสอบ ๕๖,๖๖๑ สอบได้ ๑๕,๕๑๑

ธรรมศึกษา เข้าสอบ ๘,๓๖๙ สอบได้ ๒,๓๕๕

เปรียญ เข้าสอบ ๓,๒๔๘ สอบได้ ๖๗๒

นอกจากการศึกษาพระปริยัติธรรมดังกล่าวแล้ว ใน
 ทางการส่งเสริมการพระศาสนาและการศึกษาให้ประชาชน
 กัน เช่น การจัดพระภิกษุสอนจรรยาตามโรงเรียนก็ได้
 ดำเนินไปด้วยดี ในคก ๒๔๗๙ ได้มีพระภิกษุซึ่ง
 เป็นกรรมการศึกษาไ้รับประทวนสมณศักดิ์เป็นเกียรติยศ
 ๖๑ รูป และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เลื่อน

พระภิกษุชั้นประทวนขึ้นไปเป็นสมณศักดิ์สัญญาบัตรอีก
๘๗ รูป

๓. การศิลปากร

๑. กองศิลปวิทยาการ

๑. การค้นคว้าตรวจสอบหนังสือเก่า และเรียบ
เรียงหนังสือใหม่ที่ทำได้แล้วในขณะสำเร็จ เป็นหนังสือ
ที่ได้พิมพ์ออกโฆษณาแล้ว ๓๑ เล่ม รวมหน้า
กระดาษ ๓๔๗๒ หน้า การพิมพ์โดยมากพิมพ์โดย
อาศัยทุนรอนของผู้มีศรัทธารับขันชะยับยั้งพิมพ์ในงานทำ
บุญต่างๆ เช่น งานศพ งานทำบุญวันเกิดเป็นต้น
นอกจากนี้ กรมศิลปากรได้ออกหนังสือพิมพ์ศิลปากร
เพื่อเป็นเครื่องมือเผยแพร่ ศิลปกรรมและวิทยาการภายใน
ประเทศ หนังสือพิมพ์ศิลปากรได้รับการต้อนรับของ
มหาชนดีมาก มีสมาชิกเรียกว่าพันคน

๒. การไต่वाที่ ได้จัดทำทั้งในกรุงและหัวเมือง
สำหรับในหัวเมืองได้อาศัยข้าราชการประจำจังหวัดนั้น ๆ
ช่วยจัดการไต่वाที่ให้ถึง ๕๗ จังหวัด การไต่वाที่
ใน พ. ศ. ๒๔๗๘ จะทำให้เสร็จไม่ได้เพราะไม่มีเวลา
เพียงพอ จึงต้องเลื่อนมาทำต่อใน พ. ศ. ๒๔๘๐

๓. นอกจากนั้น กองศิลปวิทยาการ ยังได้ทำ
หน้าที่ติดต่อกับสำนักงานคุ้มครอง วรรณกรรมและศิลป-
กรรม ณ กรุง เยนวา ตีตต่อกับ องค์การ บัณฑิต และ ศึกษา
สถานในนานาประเทศ เมื่อผู้หนึ่งผู้ใดในต่างประเทศ
ขอทราบเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ และ ศิลปกรรม
ของไทย กองศิลปวิทยาการก็ตอบชี้แจงไปเพื่อเป็นการ
เผยแพร่วัฒนธรรมของชาติไทยไปยังนอกประเทศ

๒. กองประณีตศิลปกรรม

๑. ได้ปฏิบัติงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการช่างฝีมือของ
ไทย งานประณีตศิลปกรรมที่ได้ทำแล้วในระยะนี้ คิด

เป็นราคารวมกันได้ ๑๖๑,๘๐๐ บาท งานชั้นที่
เผยแพร่วัฒนธรรมของไทย ออกไปนอกประเทศ คือ
สร้างปราสาทขอมในการแสดงพิพิธภัณฑ์นครปฐม

๒. ค้นคว้าหาวิธีคิดเปลี่ยนแปลงแบบศิลปกรรมของไทย
ให้เหมาะแก่การใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน เช่น ไม้ดอก
แบบหอสมุดพิพิธภัณฑ์ถาดปูน และภูเก็ทและศาลหลัก
เมืองสุพรรณบุรี เป็นต้น

เจ้าหน้าที่กองนี้ ตามปกติต้องร่วมมือกับกอง
สถาปัตยกรรม ทั้งปรากฏในรายการของกองสถาปัตย์—
กรรมด้วย

๓. กองสถาปัตยกรรม

๑. กองนี้ได้ ออกแบบและตรวจการก่อสร้าง
โรงเรียนรัฐบาล, อาคารต่าง ๆ ของจุฬาลงกรณ์—
มหาวิทยาลัย, ปุชนีย์สถาน และศาสนสมบัติที่พระราช
อาณาจักร และอาคารของกระทรวงทบวงการต่าง ๆ

บรรดาที่งบประมาณฐานแห่งสถาปัตยกรรม และที่เจ้า
กระทรวงร้องขอมา การออกแบยกก่อสร้างต่าง ๆ ใน
ระยะนี้รวมจำนวนแบบพิมพ์ที่ได้ส่งไปให้ผู้ขอแล้วประมาณ
๔,๕๐๐ แผ่น

๒. รายการงานก่อสร้างที่ทำในความควบคุมของ
กองสถาปัตยกรรมในระยะนี้คงต่อไป

ของกรมศึกษาธิการ เป็นราคาก่อสร้าง	๖๓,๖๓๙ บาท
ของกรมพลศึกษา	,, ๓๐,๖๓๑ ,,
งานพิเศษของกระทรวงธรรมการ	,, ๑๗,๑๕๔ ,,
ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	,, ๑๙,๐๐๐ ,,
ของกรมธรรมการ	,, ๔๘,๔๔๐ ,,
ของกระทรวงเศรษฐการ	,, ๗,๘๘๐ ,,
ของกระทรวงมหาดไทย	,, ๑๐,๓๒๒ ,,
ของสำนักพระราชวัง	,, ๘,๘๒๘ ,,
รวม	<u>๒๐๕,๘๘๔ ,,</u>

ทั้งนี้ยังไม่ได้ออกแบบที่จะทำไปแล้ว
แต่ยังมีใตลงมือก่อสร้างในเรื่องนี้ มีรายการใหญ่ ๆ
เช่นการก่อสร้างที่ทำการไปรษณีย์, ตึกแถวสาสนสมบัติ
อาคารของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฯลฯ เป็นจำนวนซึ่ง
ถ้าก่อสร้างตามแบบที่ออกนั้นโดยครบถ้วนแล้ว จะเป็น
ราคากว่า ๑,๘๘๕,๕๔๔ บาท

๔. กองพิพิธภัณฑสถานและโบราณวัตถุ

๑. การซ่อมและรักษาโบราณสถานทั่วราชอาณาจักร

ก. ในกรุงเทพฯ ได้ทำการซ่อมพระที่นั่งอิศเรศ
ราชานุสรณ์ และโรงปั้นเก่าในบริเวณพิพิธภัณฑสถาน
แห่งชาติสำเร็จเรียบร้อยและได้ทำการกำแพงล้อมรอบบริเวณ
วัดบวรสถานสุทธาวาสแล้วเสร็จ

ข. ในหัวเมืองต่าง ๆ ได้จัดการซ่อม คือ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำการซ่อมพระที่นั่ง
พิชัยสงครามในวังจันทร์เกษมเสร็จเรียบร้อยแล้ว

จังหวัดลพบุรี ทำการตรวจหนามกันเขตต์บริเวณ
บ้านเจ้าพระยาวิชัยเขนทร์

๒. จัดการและรักษาพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพ ฯ และ
หัวเมือง ในกรุงเทพ ฯ จัดทำบัญชีหมวดสมัยและ
เขียนเลขที่ถาวรของสิ่งจัดตั้งแล้ว คือ เครื่องโลหะ
สมัยลพบุรีและสมัยรัตนโกสินทร์ รวมเป็นจำนวน ๓๔๐
ชิ้น ซ่อมบัญชีสิ่งของประจำห้องต่าง ๆ

ถอดรูปโบราณวัตถุด้วยปูนปลาสเตอร์ขึ้นไว้จำหน่าย
๔ ชิ้น คือ พระพุทธรูปคันธาระ ๑ พระเศียรพระ
พุทธรูปสมัยลพบุรี ๒ สมัยเชียงแสน ๑

จัดซื้อพิพิธภัณฑ์ของ ม.ล. แดง สฤษดิ์บุรี อันมี
เครื่องโลหะ เครื่องศิลา เครื่องไม้ลายจำหลัก และ
เครื่องดินเผาของฝีมือจีน แบ่งเป็นประเภทของโบราณทั่ว

ไป ๑๐๒๖ ชัน และเงินตราโบราณ ๑๐๙๖ ชัน
รวมทั้งสิ้น ๒๑๒๒ ชัน

ทำการถ่ายรูปโบราณวัตถุที่ทำด้วยดินเผาและปูน
รวม ๑๕๓ ชัน

ในหัวเมืองที่เจ้าหน้าที่กองพิพิธภัณฑ์ฯ ออกไปจัด
ทำ คือ

จังหวัดสิงห์บุรี ตรวจสถานที่ตั้งค่ายบางระจัน และ
สิ่งของซึ่งคณะกรรมการอำเภอสิงห์รวบรวมนำมาแล้ว จัดตั้ง
เป็นสาขาพิพิธภัณฑ์แห่งชาติชนบทอำเภอเนินนอกแห่ง ๑

๓. หาโบราณและศิลปวัตถุเพิ่มเติมเข้าพิพิธภัณฑ์
สถาน ในระยะ ๖ เดือนพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติได้รับ
สิ่งของต่าง ๆ เพิ่มขึ้นมาเป็นสมบัติชาติ คือ มี
ประชาชนนำมาให้ ๓๙ ชัน

๔. เผยแพร่ความรู้ทางโบราณคดี จัดพิมพ์หนังสือ
ศิลปพิพิธภัณฑ์สาร อันเป็นวิทยะความรู้ทางโบราณคดี
ออกจำหน่ายแก่ประชาชนซึ่งได้พิมพ์ออกไปแล้ว ๕ เรือง

และพิมพ์ไปสตุการกุ_บรปโบราณ_บ วั_บตถุ_บสถาน ออกจำหน่าย
ด้วย

สถิตผู้_บ มาชมโบราณ วั_บตถุ_บสถานตั้งแต่_๕เดือน ตุลาคม_๑
ถึงเดือน มีนาคม ๒๔๗๙

ในกรงเทพฯ มีประชาชนทั่วไปมาชม ๕๙๑๘๔
คน ครูและนักเรียน ๓,๗๙๘ คน รวมทั้งสิ้น_{๕๙}
๖๒,๙๘๒ คน เทียบกับ ๖ เดือนแรกซึ่งมีผู้มาชม_{๕๙}
๔๙,๘๐๙ คน มากกว่า ๑๓,๑๗๓ คน

ในหัวเมือง จังหวัดพระนคร ตรีอยุธยา มีประชาชน
มาชมประมาณ ๑๕,๖๖๓ คน เทียบกับ ๖ เดือนแรก_{๕๙}
ซึ่งมีผู้มาชม ๑๑,๙๕๕ คน มากกว่า ๓,๗๑๘ คน

จังหวัดลพบุรีมีประชาชนมาชมประมาณ ๑,๓๕๐ คน
เทียบกับ ๖ เดือนแรกซึ่งมีผู้มาชม ๓,๑๐๖ คน น้อย
กว่า ๑,๗๕๖ คน

จังหวัดนครปฐม มีประชาชนมาชม ๕๓๖ คน
เทียบกับ ๖ เดือนแรกซึ่งมีมาชม ๖๒๘ คน น้อยกว่า
๙๒ คน

จังหวัดนครราชสีมา มีประชาชนมาชมประสาธหิน
อำเภอเมืองพิมาย ๑๔๕ คน เทียบกับ ๖ เดือนแรก
ซึ่งมีมาชม ๘๓ คน มากกว่า ๖๒ คน

๕. กองหอสมุด

๑. ในระยะเวลาข้างต้นนี้ กองหอสมุดได้รับ
หนังสือเพิ่มเติมเข้ามาเป็นสมบัติของ หอสมุดแห่งชาติ
๒,๕๐๖ เล่ม ทั้งนี้แต่ส่วนที่เป็นสารคดี ซึ่งขอ
ด้วยเงินงบประมาณบ้าง ได้รับแลกเปลี่ยนกับสถาน
ศึกษาในต่างประเทศบ้าง

๒. จำนวนคนเข้าอ่านหนังสือในหอสมุดแห่งชาติ
ในพระนคร ในระยะเวลานี้ ๓,๘๘๗ คน โดยมีหนังสือ
อ่านภายในหอสมุด ๕,๗๘๘ เล่ม และยืมออกไปนอก
หอสมุด ๓,๒๐๓ เล่ม

๓. หอสมุดหัวเมืองที่เขตนครราชสีมาได้ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว

จนกระทั่งถึงสิ้นเดือนมีนาคม ๒๔๗๔ มีจำนวน ๕๕
แห่ง

๔. ได้แจกหนังสือแก่โรงเรียนต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่
วิทยาการ หนังสือที่แจกในระยะเวลาข้างต้นเป็นจำนวน
๔๑,๗๔๔ เล่ม

๕. ได้ติดต่อแลกเปลี่ยนหนังสือกับองค์การบัณฑิต
และสถานศึกษาต่างประเทศรวม ๖๑ แห่ง และมีการ
แลกเปลี่ยนหนังสือกันอยู่โดยสม่ำเสมอ

๖. ได้ทำความตกลงกับสถานทูตญี่ปุ่น และ
หนังสือพิมพ์สยามโครนิเกิล พิมพ์ ฉะบับพิเศษ เป็นภาษา
อังกฤษ เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมของไทยในปลายบูรพทิศ

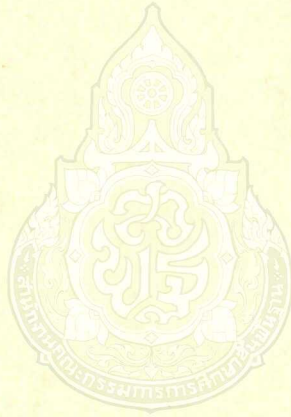
๗. ได้ร่วมมือกับสำนักงานโฆษณาการและกระ
ทรวงเศรษฐกิจ พิมพ์เอกสารโฆษณาประเทศสยาม
ศิลปกรรม และวัฒนธรรมของชาติไทย เป็นภาษาฝรั่งเศส
แจกในการแสดงพิพิธภัณฑ์กรุงปารีส

๓. โรงเรียนศิลปากร

๑. ทางแผนกประณีตศิลปกรรมอุตสาหกรรม ได้
ดำเนินการศึกษาวิชาช่างขึ้น, ช่างเขียน, ช่างรัก, ช่าง
ทำเครื่องเคลือบ โดยคนควรวางการเก่า ๆ ของไทยมา
แก้ไขปรับปรุงให้เหมาะแก่ประโยชน์ในปัจจุัน และได้
นำของที่ทำแล้วออกแสดงในงานต่าง ๆ โดยร่วมมือกับ
กระทรวงเศรษฐกิจการบ้าง โดยลำพังโรงเรียนเองบ้าง
เช่นการแสดงผลงานที่สินค้าในงานฉลองรัฐธรรมนูญ
เป็นต้น

๒. ทางแผนกนาฏดุริยางค์ได้ศึกษาวิชาดนตรีและ
นาฏศาสตร์แสดงในงานหลวง, แสดงต้อนรับแขกเมือง,
นักท่องเที่ยว, แสดงช่วยราชการและงานสาธารณกุศล
ตามที่ใครขอรับมา และเมื่อกรมศิลปากรพิจารณาเห็น
ควรช่วยเหลือ อนึ่งในระยะเวลาข้างต้นนี้ ได้แสดง
ละครให้ประชาชนชมเรื่องใหญ่ ๒ เรื่อง คือ เรื่องเลอศ

สัพพวรรณ ^๑ ซึ่งแสดง ^๒ ถึง ^๓ ๓๑ ^๔ ครั้ง และเรื่องราชนน ^๕
 ๑๕ ^๖ ครั้ง ^๗ เนื้อเรื่อง ^๘ เป็นไปในทาง ^๙ ใช้ศิลปกรรม ^{๑๐} เป็น
 เครื่องปลุก ^{๑๑} ใจ ^{๑๒} ให้รักชาติรัก ^{๑๓} ประเทศ

พิมพ์ที่โรงเรียนช่างพิมพ์ วัดสังเวช

พระเสริมวิชาพูล ผู้พิมพ์ โฆษณา ๕/๘/๘๐

พิมพ์ที่

๑๔๐๓ ก-ข ถนนรองเมือง พระนคร

โทรศัพท์บางรัก ๕๔๕๓

โปรดติดต่อ

นายเลื่อยด จันทรกานตานนท์

เจ้าของและผู้จัดการ

๑๕/๘/๓๕

จำนวนผู้ที่สอบไล่ได้ประโยคต่าง ๆ

ประโยค	พ.ศ.	พ.ศ.	พ.ศ.	พ.ศ.	หมายเหตุ
	๒๔๗๔	๒๔๗๕	๒๔๗๖	๒๔๗๗	
<u>สามัญศึกษา</u>					
๑. มัธยมบริบูรณ์ชาย					
ก. ชาย	๔๑๖	๕๗๒	๕๒๑	๗๖๐	
ข. หญิง	๒๙๒	๙๓	๑๕๒	๑๙๖	
๒. มัธยมบริบูรณ์หญิง	๙๓	๕๔๑	๔๒๗	๓๙๐	
<u>วิสามัญศึกษา</u>					
๓. มัธยมพาณิชย์การ	๓๓	๗๓	๓๐	๕๙	
๔. ครูมุดำมัญ					
ก. ชาย	๓๑๖	๑๙๑	๕๐๕	๒๓๖	
ข. หญิง	๔๔	๒๒	๙๑	๒๔	
๕. ครูประถมดำนัญ					
ก. ชาย	๙๓	๗๑	๑๖๑	๑๖๑	
ข. หญิง	๒๙	๓๔	๑๑๒	๑๔๐	
๖. ครูมัธยมดำนัญ					
ก. ชาย	๑๒	๓๑	๓๖	๔๙	
ข. หญิง	๑	๔	๖	๑๖	
๗. ครูประถมกักรวม	๑๕	๑๙	๕๒	๔๖	
๘. ครูมัธยมกักรวม	—	๖	๗	๙	

